

Ökas aflöningen, torde med visshet denna åtgärd hos mängden af befolkningen jemväl medföra den fördelen att göra vapenöfningarna ännu mindre motbjudande.

På grund af det anförda tillåter jag mig hemställa,

att Riksdagen för sin del måtte besluta att höja beväringssmanskapets dagaflöning till en krona och att för ändamålet anslå erforderliga medel.

Stockholm den 28 januari 1899.

L. J. Jansson.

N:o 181.

Af herr **O. A. Ericsson** i Ofvanmyra m. fl., *om användningen af det under föregående år uppkomna statsöfverskott.*

Under den senast förflutna tioårsperioden har statsbudgeten i oro-väckande grad ökats. Det ekonomiska system, som i början af denna period inträdde, har tillfört statskassan stora inkomster, men likaledes också utgifter, som man förut icke anat. Visserligen förutsågs, att detta system skulle öka statens inkomster ganska betydligt, men att döma af samtidigt gjorda uttalanden ämnade man använda dessa inkomster till vissa uppgifna ändamål. Hans Maj:t Konungen angaf ett förslag derom i sitt yttrande till statsrådsprotokollet den 12 oktober 1888, och från de politiska lägren hördes å ena sidan med kraft och energi framhållas behofvet af att minska och göra afbetalningar å rikets skuld och från den andra hördes i önskningsart uttalas den mening, att dessa inkomster hufvudsakligast borde användas för att lätta existensvilkoren för

och bereda förmåner åt de af samhällets invånare, hvilka af den då pålagda indirekta beskattningen mest betungades. Men ingen af dessa planer eller förslag har fullföljts eller realiserats, icke ens Konungens; och rikets skuld, som enligt Riksdagens revisorers berättelser om granskningen af riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning utgjorde vid 1887 års slut 251,560,985 kronor och vid samma tid 1897 324,698,650 kr., har således under dessa år ökat med 73,137,665 kronor i stället för att minskas. De omnämnda önskingarna hafva också endast stannat vid sådana, för så vidt man ej för tillgodoseende till någon del deraf räknar det af staten lemnade understödet till sjukkassor och det afsatta beloppet till arbetareförsäkringsfonden.

I Kongl. Maj:ts till innevarande Riksdag aflåtna proposition angående statsverkets tillstånd och behof finnes upptaget ett disponibelt öfverskott från föregående år af ej mindre än 21,316,000 kronor. Detta oaktadt föreslås, att till fyllande af utgifter utom riksstaten, eller till fortsättning af statsbanan mellan Gellivare och riksgränsen, ytterligare upplåna ett belopp af 4,000,000 kronor.

Att under nuvarande förhållanden, då staten har så stora inkomster, fortgå på skuldsättningens väg, anse vi icke öfverensstämma med en god och förständig hushållning. En stor del af svenska folket sätter högt värde på sparsamhet och omtanke för framtiden, och säkert är, att ett förbiseende häraf skall med tiden leda in i betänkliga svårigheter. Då inkomsterna stigit till den höjd att de icke längre kunna hållas uppe utan börja aftaga, inträffar trångmål för fyllande af de vanliga och löpande statsutgifterna, hvilka då afsevärdt ökas genom ränta och amortering å den skuld, som uppkommit under den »goda tiden». Denna vår uppfattning föranleder oss föreslå, att åtskilliga i den kongl. statsverkspropositionen framställda anslagskraf må nedsättas.

Ett sådant förfaringssätt tro vi med lätthet och utan risk kunna realiserast, synnerligast som vid en jämförelse med den nu föreslagna och den för innevarande år gällande riksstaten framgår, att sammanräknade slutsumman för samtliga hufvudtitlar i den förra ökas med icke mindre än 11,141,460 kronor; och att för ett par år hålla statsutgifterna vid ungefär samma belopp synes oss kunna låta sig göra utan olägenhet nu så väl som under föregående statsskick, då Riksdagen sammanträdde endast hvart femte eller hvart tredje år, och riksstaten uppgjordes lika för hvart och ett af de år perioden omfattade.

Vi vilja således hufvudsakligen hålla inom samma utgiftsbelopp, som faststälts för innevarande år, utan att afgifva särskilda förslag i de

olika punkterna inom hvarje hufvudtitel, men kunna dock icke undgå att nämna punkterna 25 och 34 under fjerde hufvudtitelns extra anslag angående landets nuvarande fasta försvar och försöksmobiliseringen samt 16 och 17 under femte hufvudtitelns extra anslag till ny- och ombyggnader af krigsfartyg. Angående fasta försvaret finna vi olämpligt, att Riksdagen, lemnar ytterligare medel utöfver de af 1898 års Riksdag beviljade 1,500,000 kronor, enär dessa ej ännu blifvit använda, utan kunna nu ställas till Kongl. Maj:ts disposition. Och hvad försöksmobiliseringen beträffar, torde det till densamma begärda anslaget i sin helhet böra afslås. Och i fråga om anslag till ny- och ombyggnader af krigsfartyg bör man särskildt nu finna sig manad till varsamhet, då redan ett så afsevärdt belopp som 4,920,000 kronor äskas till ombyggnad af tre af våra nya pansarbåtar, synnerligast som rykten om nya och i hög grad viktiga uppfinningar på flottans område under den senaste tiden försports och det kan inträffa, att man under den närmaste tiden finner sig behöfva öfvergå till anskaffning af fartyg efter annan typ än de nuvarande.

Vi skulle gerna se, att hela det från föregående år upptagna öfverskott öfverlemnades till riksgäldskontoret, att användas till afbetalning å rikets skuld, enär det synes oss, som man under en tid med så rikliga tillflöden till statskassan skulle kunna uppgöra nästa års stat utan att vare sig låna medel eller begagna föregående års öfverskott — eller: när skall man minska rikets skuld, om inga försök dertill göras vid sådana tillfällen som detta?

Men då Riksdagen har beslutat att under den närmaste tiden utföra flera stora och kostsamma jernvägsbyggnader, och ovanligt stora summor krävas för realiserandet deraf, och då vi anse att dessa jernvägsbyggnader böra utföras med tillgängliga medel, föreslå vi, att Riksdagen vid statsregleringens slutliga uppgörande må undvika vidare upplåning af medel och derjemte af öfverskottet från föregående år afsätta omkring 10 procent eller i jernadt tal 2,000,000 kronor, att öfverlemnas till riksgäldskontoret för afbetalning å rikets skuld.

Vi föreslå fördenskull vördsamt,

att af föregående års öfverskott, 21,316,000 kronor, måtte bestridas kostnaderna för alla under år 1900 förekommande jernvägsbyggnader för statens räkning, och att derjemte ett belopp af 2,000,000 kronor öfverlemnas till riksgäldskontoret för att, efter dess full-

mägtiges bepröfvande, användas antingen till afbetalning å 1887 års statslån eller ock till inköp af utelöpande statsobligationer.

Stockholm den 28 januari 1899.

Ollas A. Ericsson.

D. Persson.

Karl Hultkrantz.

O. Anderson.

A. Hansson i Solberga.

B. P. Ersson.

Per Olsson i Åsak.

Anders Olsson i Väsby.

A Göransson.

A. H. Göthberg.

J. A. Lundström.

G. Jansson.

Erik Andersson i Upsala.

J. P. Jansson i Saxhyttan.

Carl Sandquist.

Halvar Eriksson.

And. Olsson i Mårdäng.

Sam. Söderberg.

J. M. Johansson i Mellbyn.

Nils Hanson.

Oswald Emthén.

N:o 182.

Af herrar **J. A. Lundström** och **A. Göransson**, om ersättning för inqvartering af tågande trupper under fredstid.

Då det torde vara obestriddigt, att den vissa hemman åliggande inqvarterings skyldigheten å landet drabbar hemmanen högst ojemnt och numera förekommer att, synnerligast vid s. k. stationssamsällen, der trupper sammandragas för att invänta för dem afsedda transporttåg, ej blott hemmansinnehafvare, utan jemväl derstädes bosatte näringsidkare, handlande och jordlägenhetsinnehafvare för utrymmets skull måste mottaga manskap till inqvartering, och då Riksdagens år 1890 till Kongl. Maj:t aflåtna skrifvelse om utredning af inqvarteringsfrågan ej synes